

Õiguskantsler

Kehtna Vallavolikogu
kehtna@kehtna.ee

Teie nr

Meie 07.10.2025 nr 6-4/252000/2507217

„Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded“ § 2 lõike 1 teine lause

Lugupeetud volikogu esimees

Õiguskantsleril paluti hinnata Kehtna Vallavolikogu 22. oktoobri 2014 määruse nr 31 „[Avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded](#)“ § 2 lõike 1 kooskõla seadusega.

Selles sättes on öeldud: „Ürituse korraldaja (edaspidi korraldaja) esitab vähemalt 20 päeva enne ürituse toimumist vallavalitsusele taotluse koos kõigi nõutud lisadokumentidega. Avaliku huvi või vältimatute asjaolude tõttu, võib vallavalitsus menetleda taotlust lühema tähtajaga. Loa taotluse vormi kinnitab Kehtna Vallavalitsus kui täitevorgan ja taotluse vorm on kättesaadav Kehtna valla ametlikul veebilehel.“

[Haldusmenetluse seaduse](#) § 5 lõigete 2 ja 4 kohaselt tuleb kõik taotlused lahendada võimalikult kiiresti, austades suujuures menetlusosaliste õigusi. Taotluse lahendamiseks ette nähtud tähtaeg näitab pikimat aega, mis võib kuluda, kui kiiremini ei jõua. Küsimuse lähemal uurimisel selgus, et volikogu eesmärk oli lühendada aega, mis peab jääma avaliku ürituse korraldamise taotluse esitamise ja ürituse kavandatud toimumise vahele. Seda eesmärki säte sel kujul paraku saavutada ei aita.

Leian, et määruse sätte teine lause ei ole põhiseaduspärane, sest pole seadusega kooskõlas. Palun vallavolikogul viia määruse § 2 lõike 1 teine lause kooskõlla [haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) § 5 lõigetega 2 ja 4. Ootan teilt tagasisidet hiljemalt 1. detsembriks 2025.

I. Vastuolu HMS § 5 lõigetega 2 ja 4

Avaliku ürituse korraldamise loa andmise menetlus (vt määruse [§-d 2 ja 3](#)) on haldusmenetlus (HMS [§ 2 lg 1](#)).

Vallavalitsusel tuli ja tuleb haldusakti (ürituse korraldamise loa) andmise taotlusi menetledes tegutseda vallavolikogu määrusega kehtestatud tähtaja piires **võimalikult kiiresti**. Seejuures tuleb kinni pidada menetlusnõuetest (eriti oluline on ärakuulamisõigus – HMS [§ 40](#)).

Seetõttu kitsendab määruse § 2 lõike 1 teine lause seadusevastaselt HMS § 5 lõigetes 2 ja 4 sätestatut. HMS § 5 lõike 2 kohaselt tuleb haldusmenetlus alati läbi viia eesmärgipäraselt ja

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, nii et isikutele ei tekitataks üleliigseid kulutusi ega ebameeldivusi. Niisiis sätestab HMS § 5 lõige 2 üldise menetluse kiire läbiviimise kohustuse. HMS § 5 lõikes 4 on veel selgitatud, et menetlustoimingud viiakse läbi viivituseeta, kuid mitte hiljem kui seaduses või määrukses sätestatud tähtaja jooksul. Teiste sõnadega, menetlustoimingud viiakse läbi nii kiiresti kui võimalik ehk mõistliku tähtaja jooksul (RKHKm 13.06.1997, [3-3-1-18-97](#)), mis leetakse kõiki olulisi asjaolusid arvestades (küsimuse tähendus menetlusosalisele, menetlustoimingute keerukus, menetlusosaliste arv, menetlusosalise enda käitumine).

Kui määrus näeb menetluse läbiviimiseks ette pikima tähtaja, kuid asutus ei vii menetlust läbi nii kiiresti kui võimalik, on tema viivitus õigusvastane ka siis, kui menetluse lõpptähtaeg on veel kaugel.¹

II. Puudub õiguslik alus esitada ürituse korraldamise taotlus hiljem kui 20 päeva enne üritust

Määruse eelnõu seletuskirjast ja volikogu 17. septembri 2025 istungil toimunud arutelust² võib järeldada, et määruse muutmise tegelik eesmärk oli sätestada õiguslik alus, mis annaks avaliku ürituse korraldajale võimaluse esitada ürituse korraldamise taotlus mõnel juhul ka hiljem kui 20 päeva enne avaliku ürituse toimumist.

Seda eesmärki ei ole vallavolikogu määrust muutes saavutanud. Paragrahvi 2 lõige 1 on sõnastatud nii, et see kohustab ka edaspidi korraldajat esitama avaliku ürituse korraldamise taotlust vähemalt 20 päeva enne ürituse toimumist (vt lõike esimene lause). Lõike teise lause adressaat on sõnastusest tulenevalt mitte ürituse korraldaja, vaid tema taotlust menetlev vallavalitsus (vt eespool I.). Teistsugusele järeldusele ei ole võimalik jõuda ka tõlgendamise teel.

Kui volikogu peab vajalikuks sätestada avaliku ürituse korraldamise taotluse esitamise tähtajast teatud erandeid, siis on see iseenesest lubatav, kui need erandid on sisuliselt põhjendatud ja sõnastatud kõigile selgelt ja arusaadavalt.

III. Menetlustähtaja ennistamine

Kui ürituse korraldaja hilineb taotluse esitamisega, tuleb vallavalitsusel järgida HMS-is sätestatud. HMS § 34 reguleerib menetlustähtaja ennistamist. Paragrahvi 34 lõike 1 kohaselt võib haldusorgan oma algatusel või menetlusosalise taotlusel tähtaja ennistada, kui menetlustähtaeg on mööda lastud **mõjuval põhjusel**.

Seega, kui isik on menetlustoimingu teinud hilinemisega, ei ole alati vaja temalt tähtaja ennistamise taotlust nõuda. See on õigustatud näiteks juhtumitel, kui haldusorgan juba teab, miks isik tähtajast kinni ei pidanud ja ta kavatseb sel põhjusel tähtaja ennistada. Tähtaja ennistamise taotlus tuleb esitada eelkõige neil juhtudel, kui ei ole selge, kas isik soovib tähtaja ennistamist ja miks ta seda soovib.³

Mõjuva põhjuseta tähtaja ennistamine on seadusevastane ja puudutatud isik võib selle vaidlustada. HMS ei ava mõiste *mõjuvad põhjused* sisu. See on määratlemata õigusmõiste, mis tuleb sisustada, lähtudes konkreetsest menetlusest. Õiguskirjanduses loetakse mõjuvateks põhjusteks eelkõige

¹ Vt I. Pilving. Menetlustähtajad. – A. Aedmaa jt. Haldusmenetluse käsiraamat. – Tallinn: Juura, 2004, lk 122.

² Vt Kehtna Vallavolikogu 44. istung 17.09.2025 kell 17 Kehtna Vallamajas (<https://www.youtube.com/watch?v=0UuTwCdwCo&t=4397s>, 02.10.2025).

³ E. Lopman. Tähtaja ennistamine. – A. Aedmaa jt. Haldusmenetluse käsiraamat, lk 120.

haigust, liiklustakistusi, elektrikatkestusi, vigu postiteeninduse töös jt asjaolusid, mis ei sõltu menetlusosalise teadvusest ja tahtest.

Halduskohtumenetluse tähtaegu puudutava kohtupraktika kohaselt ei ole mõjuva põhjusega tegemist siis, kui kaebuse esitamine oli võimalik, kuid seda oli keeruline või ebamugav teha. Mõjuv põhjus võib aga olla see, kui protsessitoimingu õigeaegne sooritamine on põhimõtteliselt võimalik, kuid see seaks ohtu inimese tervise (nt raske haigus – RKHKm 19.01.2001, [3-3-1-59-00](#)).

HMS § 34 lõige 2 näeb ette, et menetlustähtaja ennistamise põhjendatud taotlus võib esitada kahe nädala jooksul pärast menetlustoimingu sooritamist takistava asjaolu äralangemist.

[Korrakaitseaduse](#) § 59 lõige 1 annab volikogule avara kaalutlusruumi avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuete sätestamisel. Volikogu kehtestatud nõudeid tuleb järgida neil, kellele need on kehtestatud, ja ka vallal endal.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise